

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce **V. Z.**, zastoupeného JUDr. Dagmar Kláskovou., advokátkou se sídlem Hradec Králové, U Soudu 388/1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 10. 2016, č. j. 32 Az 26/2015 – 91,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. JUDr. Dagmar Kláskové se přiznává odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti, a to v částce 3400 Kč, která bude k jejím rukám vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne ze dne 18. 6. 2015, č. j. OAM-113/ZA-ZA05-ZA05-2015 žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále „krajský soud“), který žalobu zamítl.

Krajský soud při přezkoumání rozhodnutí žalovaného vycházel z následujícího skutkového stavu: V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 2. 2015 a následném pohovoru provedeném stejného dne žalobce uvedl, že má ukrajinskou národnost, hlásí se k pravoslavné církvi, je svobodný, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Základní vojenskou službu vykonal v letech 2010 – 2011. Nebylo a není proti němu vedeno trestní stíhání. Na Ukrajině žil v Ternopilské oblasti. V ČR žije jeho sestra, která zde má trvalý pobyt, počítá s její pomocí. Vlast opustil dne 26. 11. 2014 (cestoval autobusem, měl české vízum, sestra mu vyřídila pozvání), protože prezident Porošenko vydal vyhlášku o mobilizaci. Po celé Ukrajině odvádějí muže do války, obává se, že bude rovněž odveden, jako jeho spolužák, kterému bylo 23 let, a padl v boji. ČR je jeho

cílovým státem, chce vést normální život v míru. O mezinárodní ochranu požádal z důvodu obavy o život, nechce být odveden a zemřít ve válce. V případě návratu se obává, že mu bude doručen povolávací rozkaz. Předvolání dostal již během pobytu v ČR, dozvěděl se o tom od svých rodičů na konci ledna 2015. Svůj zdravotní stav označil za dobrý. V průběhu pohovoru podrobněji popsal, jak jeho spolužák padl v boji teprve dva měsíce poté, co narukoval do armády. Ví o dalších mužích z jeho oblasti, kteří ve válce zahynuli. Uvedl, že válka ovlivňuje všechny oblasti Ukrajiny, odvádějí muže ze všech regionů. Za nenastoupení vojenské služby hrozí vězení, přesný postih nezná. Prosí ČR o pomoc, obává se o svůj život.

Při jednání soudu dne 21. 10. 2016 zástupci účastníků setrvali na původních návrzích a odkázali na písemná podání v této věci. Zástupkyně žalobce vznesla návrh na doplnění dokazování aktuální informací o zemi původu jejího klienta, aby bylo ověřeno, že v případě návratu do vlasti žalobci nehrozí vážná újma. Žalobce v rámci svého účastnického výsledku zopakoval, že by chtěl zůstat v ČR, kde se mu líbí, chtěl by zde založit rodinu a pracovat. Nechce, aby ho stihl stejný osud jako jeho kamarády, kteří odešli do války a nevrátili se. Nechce marnit svůj mladý život a žít v nelidských podmínkách. Žádá ČR, aby mu dala šanci zde zůstat a tím i naději na lepší život. Chápe, že branná povinnost je občanskou povinností, nemůže jít do války kvůli svému přesvědčení, nedokáže zabít jiného člověka a sám také nechci přijít o život.

Krajský soud provedl při jednání důkaz listinami (předloženými zástupkyní žalobce): 1) výnosem prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016 o propuštění do zálohy vojáků vojenské služby podléhajících odvodu během mobilizace, povolaných během třetí fáze částečné mobilizace dle výnosu prezidenta Ukrajiny č. 15 ze dne 14. 1. 2015; 2) zprávou ČTK ze dne 26. 9. 2016 o snaze ukrajinského prezidenta navrátit mobilizované vojáky do konce tohoto roku zpět do jejich domovů s tím, že další mobilizaci neplánuje a na frontě zůstanou jen profesionální vojáci. Zároveň soud rozhodl, že zástupkyní žalobce navržený důkaz aktuálními informacemi o situaci na Ukrajině nebude pro nadbytečnost proveden (§ 52 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud konstatoval, že žalobce neuváděl žádné obtíže v zemi původu, které by byly politického charakteru či způsobené státními orgány. Nebyl proto pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. V řízení rovněž nebylo prokázáno, že by mohl mít obavy z pronásledování z důvodů podle § 12 písm. b) citovaného zákona. Žalobce v předchozím správním řízení i v řízení před soudem zopakoval, že z vlasti odjel kvůli mobilizaci a obavě z povolání do ukrajinské armády, v této souvislosti vyjádřil i obavy ze současné bezpečnostní situace. Soud k tomu konstatoval, že branná povinnost je zcela legitimní i podle mezinárodních úmluv, jimiž je ČR vázána (Ženevské úmluva, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod). Krajský soud též odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který se opakovaně zabýval problematikou odmítání nástupu vojenské služby (například rozsudky ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, nebo ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44). Požadavek státu na výkon vojenské povinnosti nelze dle ustálené judikatury považovat za pronásledování, jedná se o legitimní požadavek státu na své občany, směřující k obraně státu v případě ohrožení a občané jsou povinni mu vyhovět. Žalobce v průběhu správního řízení neuváděl, že by odmítání nástupu do armády souviselo s jeho náboženským vyznáním nebo politickým přesvědčením. Soud rovněž zdůraznil odkaz žalovaného na Příručku procedur a kritérií pro postavení uprchlíka podle Úmluvy o

pokračování

právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Newyorského Protokolu (1967), vydané UNHCR v Ženevě v září roku 1979, podle níž člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje. Obavu ze současné bezpečnostní situace rovněž nelze subsumovat pod taxativně vymezené důvody ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Rovněž žalobcem vyslovené přání zůstat v ČR, protože se mu zde líbí, nelze posoudit jako azylově relevantní skutečnost.

Krajský soud neshledal zákonný podklad ani pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu. K humanitárnímu azylu podle § 14 zákona o azylu soud uvedl, že dle relevantní judikatury podléhá rozhodnutí o něm soudnímu přezkumu pouze v tom ohledu, zda nevybočilo z mezí správního uvážení. Na jeho udělení není právní nárok. Soud konstatoval, že žalovaný přezkoumatelně odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace a zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný tak při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Soud neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný při posouzení otázky, zda žalobci v případě návratu hrozí vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu vycházel z informací žalobce i z objektivních, transparentních a v době vydání jeho rozhodnutí aktuálních informací získaných v průběhu správního řízení. Uvedl, že žalobce neměl potíže se státními orgány, nebylo a není proti němu vedeno trestní stíhání. Dále žalovaný uvedl, že v době rozhodování o žádosti žalobce na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Opětovně se vyjádřil k otázce povolání do armády se závěrem, že povinnost vykonat vojenskou službu ani případný postih v případě odmítnutí nastoupit k jejímu vykonání nelze vnímat jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud vyšel ze zpráv opatřených žalovaným, skutečností známých mu z úřední činnosti v případech jiných žadatelů o mezinárodní ochranu z Ukrajiny a též z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z poslední doby posuzujících aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině. Konstatoval, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě země, situace na západě a středu země je klidná. Ze správního spisu a výpovědí žalobce je zřejmé, že žil v Ternopilské oblasti (v západní části Ukrajiny), kde je situace klidná. Z judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že situaci na Ukrajině nelze klasifikovat jako totální konflikt, v němž by byl každý civilista díky své přítomnosti na území vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, či usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26). Soud rovněž konstatoval, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu.

Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností a navrhuje rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Stěžovatel namítá, že žalovaný ani soud neměli dostatečné podklady pro závěr, že nejsou naplněny důvody

pro udělení mezinárodní ochrany. Na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt, v němž jsou porušovány normy mezinárodního práva a dochází k válečným zločinům. Vojenská služba je tak v rozporu s přesvědčením stěžovatele. Požadavek ukrajinských státních orgánů na službu v armádě tedy nelze považovat za legitimní. Doplnění dokazování stěžovatel považuje za nedostatečné, nejedná se o nezávislé aktuální informace nezávislých mezinárodních institucí. Obavu z pronásledování stěžovatel spatřuje v tom, že bude potrestán za nenastoupení do armády. Žalovaný vůbec nezjistil, jak je na Ukrajině nakládáno s osobami, které nenastoupily do armády. Při posouzení splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu měl žalovaný hodnotit skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch stěžovatele. Ohledně doplňkové ochrany stěžovatel uvedl, že žalovaný nedostatečně posoudil možnosti využití ochrany státními orgány v zemi původu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu a že on sám se nedopustil žádné nezákonnosti a trvá na správnosti svého rozhodnutí. Znovu zdůraznil, že na Ukrajině se nejedná o globální vnitřní ozbrojený konflikt, konfliktem jsou zasaženy pouze 2 z celkových 24 oblastí Ukrajiny; stěžovatel pochází z oblasti, jež není konfliktem zasažena. Odkazuje rovněž na judikaturu zdejšího soudu týkající se situace na Ukrajině. Připomíná, že azyl nemá sloužit k legalizaci pobytu v České republice; k tomu je třeba využít úpravy v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Opakuje, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení kterékoliv z forem mezinárodní ochrany. Navrhuje proto kasační stížnost zamítnout.

Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přezkoumat napadený rozsudek věcně, musel posoudit otázku přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy žalobce, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. Konkrétní obsah kritérií obsahuje již rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 29, na který lze pro stručnost odkázat. Nejvyšší správní soud konstatuje, že posuzovaný případ uvedená kritéria neobsahuje.

Nelze přehlédnout, že stěžovatel po celou dobu správního řízení i v řízení před krajským soudem spatřoval hrozící újmu při plnění branné povinnosti zejména v ohrožení svého života při výkonu vojenské služby. Teprve v kasační stížnosti uvedl, že plnění branné povinnosti je v rozporu s jeho přesvědčením, protože v probíhajícím konfliktu dochází k porušování norem mezinárodního práva. Tuto zcela obecně formulovanou argumentaci považuje tento soud za zjevně účelovou. Z ničeho nevyplývá riziko, že by mohlo být po stěžovateli při výkonu branné povinnosti skutečně požadováno jednat namítaným způsobem, tedy používat nelegální prostředky; zároveň je třeba připomenout právo odmítnout výkon vojenské služby v případech nucení porušovat normy mezinárodního práva (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2015, č. j. 6 Azs 254/2015 – 24; zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Všechny ostatní námitky stěžovatele byly řádně vypořádány již v předcházejících fázích správního i soudního řízení. Přijatelnost kasační stížnosti nemůže založit ani stěžovatelova obecná námitka vůči kvalitě použitých informací, neboť v posuzované věci byly využity podklady a zjištění, jejichž kvalita odpovídá požadavkům vyjádřeným v judikatuře tohoto soudu (například rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71).

pokračování

Zároveň je třeba zdůraznit, že problematika v rozsahu argumentace nyní posuzované kasační stížnosti byla již vypořádána dřívější judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34 - azylová relevance branné povinnosti, rozsudek ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 Azs 28/2015 – 24, a usnesení ze dne 14. 10. 2015, č. j. 3 Azs 127/2015 – 31 - doplňková ochrana podle § 14a odst. 1 c) zákona o azylu, rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, nebo ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55 - humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu).

Posuzovaná kasační stížnost tedy nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji Nejvyšší správní soud odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost.

Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto o nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že na jejich náhradu nemá žádný z účastníků právo.

Stěžovateli byla usnesením krajského soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 32 Az 26/2015 – 11, podle § 35 odst. 8 s. ř. s. ustanovena zástupkyně JUDr. Dagmar Klásková, advokátka, jejíž zastupování trvalo i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovená zástupkyně stěžovatele v řízení o kasační stížnosti požadovala přiznání odměny a paušální náhrady výdajů za jeden úkon právní služby, navýšenou o DPH; soudu však osvědčení o registraci k DPH nepředložila. Nejvyšší správní soud jí proto přiznal pouze odměnu za jeden úkon právní služby (sepis a podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., (dále „advokátní tarif“), ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 6 odst. 1 advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkově tedy zdejší soud přiznal ustanovené zástupkyni žalobce odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 3400 Kč. Tyto náklady nese stát (§ 35 odst. 8 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 24. ledna 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu